

POSUDEK NA VĚDECKOU A PEDAGOGICKOU ČINNOST

Doc. PaedDr. Stanislava Bendla, PhD.
v souvislosti se jmenovacím řízením

1 Pedagogická činnost

Doc. Dr. Stanislav Bendl působí jako vysokoškolský učitel od r. 1997 na katedře pedagogiky PdF UK v Praze a má již tedy bohaté zkušenosti z této práce. Od r. 2004 zastává funkci vedoucího katedry. Podílel se na koncepci strukturovaného studia oboru pedagogika, nového pojetí magisterského studia. Dále na vytvoření nové koncepce pedagogicko psychologické přípravy v rámci studia učitelství, kde je také garantem pedagogických disciplín.

Jmenovaný se účastnil také vytvoření koncepce systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a výuky v těchto programech celoživotního vzdělávání. Je autorem několika vysokoškolských učebních textů orientovaných především do oblasti teorie výchovy a sociální pedagogiky. Stejných oblastí se týká i jeho výuková činnost.

Za dobu svého působení na katedře pedagogiky vedl desítky bakalářských a diplomových prací a také práce doktorské, z toho tři doktoranti pod jeho vedením studium úspěšně ukončili. Působí v komisích pro státní závěrečné, rigorózní i doktorské zkoušky, často ve funkci předsedy.

V rámci své pedagogické činnosti obor také popularizuje a účastní se aktivně veřejné diskuse o školské problematice, přednáší pro učitelskou i laickou veřejnost.

2 Publikační činnost

Doc. Bendl je autorem čtyř monografií (z toho v jednom případě se jedná o aktualizované a doplněné vydání) a u jedné je spoluautorem. Dalších pět knižních publikací označuje jako vysokoškolské učebnice. Ve většině případů vyšly publikace v nakladatelstvích ISV a TRITON v Praze. Prakticky všechny publikace se týkají problematiky kázně, kázeňských problémů ve škole, jak jim předcházet a jak je řešit. V této souvislosti se zabývá i metodami a strategiemi utváření ukázněné třídy a v neposlední řadě se věnuje problematice šikany ve škole a její prevenci.

Celkově publikoval 29 vědeckých a odborných statí v domácích časopisech (Pedagogická orientace, Pedagogika) a sbornících, tematicky orientovaných převážně do

výše uvedených oblastí, ale též se týkajících obecně problematiky učitelů a školy, multikulturality a interkulturního vzdělávání a také lidské agresivity. Sledované problémy se staly také obsahem vědeckých prací publikovaných v zahraničních časopisech a sbornících. Celkově je těchto publikací 26 a byly publikovány převážně na Slovensku (Pedagogická revue), ale také v Polsku (5), v Rusku, Německu, Španělsku a Francii.

Dalších 24 odborných příspěvků jmenovaný publikoval v časopise Vychovávateľ, v Učitelských listech, Učitelských novinách, v časopise Komenský, Moderní vyučování, Rodina a škola. Je také autorem hesla „Kázeň a nekázeň“ v Pedagogické encyklopedii (Ed. Průcha, J., Praha: Portál, 2009).

Pokud se jedná o citace (ohlasy na jeho práce), staly se častým zdrojem pro jiné autory. Jmenovaný jich uvádí konkrétně 100 (v tabulce je uvedeno 214) v domácích pramenech a v zahraničních jich je 44 (v tabulce uvedeno 85). Tento počet zřetelně, tak jako i v předcházejících případech, přesahuje stanovené kritérium.

3 Vědecko odborná a výzkumná činnost

Vědecká erudice doc. S. Bendla se nevyčerpává pouze publikační činností, ale výrazně se projevuje také v dalších aktivitách. Podílel se na řešení výzkumných úloh a to jak domácích (výzkumné záměry v letech 1999-2003 a 2007-20013, GA ČR v období 2003-2005, dále 2006-2008 a 2010-2012), tak i zahraničních. Tematicky se jednalo převážně o problematiku učitelství a přípravy na danou profesi.

Doc. Bendl se účastnil také řady různých konferencí tuzemských i zahraničních (Slovensko, Polsko). V některých případech působil ve vědeckých výborech konferencí a plnil funkci editora a člena redakčních rad sborníků. Absolvoval také několik studijních a přednáškových pobytů a to na Slovensku (Bratislava, Banská Bystrica), v Bulharsku (Plovdiv), Francii (Bordeaux), v Polsku (Lodž, Warszawa) a Německu (Bochum).

Nezanedbatelná je také jeho expertizní a posuzovatelská činnost. Jedná se o recenze monografií, oponentské posudky disertačních prací, posudky pro grantové agentury, recenze příspěvků do odborných recenzovaných časopisů.

Doc. Bendl působí také jako člen Vědecké rady PdF UK, je členem oborových rad na PdF UK a na JČU v Českých Budějovicích. Je členem ČAPV, České pedagogické společnosti, členem redakčních rad časopisu „Speciální pedagogika“, „Studia Edukacijne“ a Studia z Teorii Wychowania“.

Závěr (náměty k diskusi)

Doc. Bendl splňuje všechna předepsaná kritéria stanovená UKF v Nitře pro jmenování profesorem. Předložil k posouzení soubor pěti monografií a vysokoškolských učebnic a pěti odborných článků (dva uveřejněné v časopise Pedagogika a po jednom v časopisech Pedagogická orientace, Pedagogická revue a Bildung und Erziehung).

V řadě případů své publikované úvahy opírá o výzkumy. Je tomu tak např. i v případě subjektivního vnímání obtížnosti učitelských činností (Pedagogika, 1997). Autor v dané stati konstatuje, že učitelům dělají největší potíže činnosti spojené především s oblastí sociálně výchovnou než didaktickou. To je poměrně dlouhodobě známá skutečnost. Je to stále aktuální a má to nějaké řešení?

V publikaci Prevence a řešení šikany ve škole (2003) hovoří o předpokladech úspěšného řešení šikany. Většina těchto předpokladů se týká učitelů, jejich schopností, připravenosti, odborné erudice. Jak v této souvislosti vnímá autor současnou situaci? Dá se předpokládat, že se příprava učitelů pro danou problematiku zlepšuje? Nepomohla by výrazně v tomto směru existence funkce sociálního pedagoga ve škole, jako tomu je obdobně na Slovensku?

Dominantní témata své publikační činnosti tj. problematiku školní kázně, jejího utváření, řešení nekázně a otázky týkající se autority učitele pojímá doc. Bendl jako součást sociální pedagogiky. Tradičně však se jedná o témata patřící do teorie výchovy. Znamená to tedy, že teorie výchovy jako pedagogickou subdisciplínu neuvažuje?

Celkově lze konstatovat, že doc. S. Bendl na své dosavadní profesní dráze prokazuje svoji odbornou erudici, pedagogické schopnosti a to svými vědeckými, publikačními i pedagogickými aktivitami a představuje přínos pro rozvoj vědního oboru, v němž působí.

Na základě posouzení všech předložených dokumentů, celkového zhodnocení vědecké a pedagogické činnosti konstatuji, že jmenovaný splňuje všechna předepsaná kritéria pro jmenování profesorem a proto doporučuji, za předpokladu úspěšné inaugurační přednášky a obhajoby, aby byl navržen na jmenování profesorem v oboru pedagogika.

